

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1428/21-E

Název	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Lanškroun
Sídlo	Sokolská 288, Ostrovské Předměstí, 563 01 Lanškroun
E-mail	info@spslan.cz
IČ	15028216
Identifikátor	600171833
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Jaroslav Novák
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Sokolská 288, Ostrovské Předměstí, 563 01 Lanškroun Lidická 199, Žichlínské Předměstí, 563 01 Lanškroun Krátká 310, Žichlínské Předměstí, 563 01 Lanškroun
Termín inspekční činnosti	2., 7. a 8. 12. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Lanškroun (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny - výdejny. V aktuálním školním roce jsou ve střední škole vyučovány obory vzdělání s maturitní zkouškou *23-41-L/01 Mechanik elektrotechnik a 69-41-L/01 Kosmetické služby* a obory vzdělání s výučním listem *23-52-H/01 Nástrojař, 26-52-H/01 Elektromechanik pro zařízení a přístroje, 26-51-H/01 Elektrikář, 69-51-H/01 Kadeřník a 34-57-H/01 Knihař* v denní formě vzdělávání. Obory vzdělání *26-51-H/01 Elektrikář, 26-52-H/01 Elektromechanik pro zařízení a přístroje* a *23-52-H/01 Nástrojař* jsou vyučovány také ve zkrácené formě. Do přestavěné budovy v ulici Sokolská se v roce 2019 přesunulo ředitelství školy z Kollárovy ulice, probíhá zde teoretické vyučování všech oborů a praktické vyučování oborů *Mechanik elektrotechnik, Nástrojař, Elektromechanik pro zařízení a přístroje a Elektrikář*. V hlavní budově škola také zajíšťuje stravování ve školní jídelně – výdejně. V Lídické ulici probíhá praktické vyučování oborů *Kosmetické služby, Kadeřník a Knihař* a v Krátké ulici je domov mládeže pro ubytované žáky školy a také pro žáky *Střední školy zemědělské a veterinární Lanškroun*. Snídaně a večeře pro ubytované připravuje Školní jídelna MADORET Lanškroun. V době inspekční činnosti se ve střední škole vzdělávalo 325 žáků ve 26 třídách, z toho 24 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel využívá k řízení školy své dlouholeté zkušenosti ve funkci. Účelně delegoval řadu pravomocí na zástupce ředitele pro teoretické vyučování, zástupkyni ředitele pro ekonomiku a vedoucí učitele odborného výcviku a praktického vyučování. Ve škole je ustavena *Rada žáků i Rada rodičů*, které se podílejí na řízení a napomáhají dalšímu rozvoji školy svými připomínkami a návrhy. Také *Poradní sbor ředitele*, složený ze zástupců jednotlivých úseků ve škole, předsedy *Rady rodičů*, zástupců základních škol ve městě, zástupce městského úřadu, členů *Společenství firem Lanškrounska* a zástupců dalších spolupracujících firem a Úřadu práce Ústí nad Orlicí hodnotí vývoj a směrování školy a doporučuje kroky k jejímu dalšímu rozvoji.

Kontrolní činnost vedení školy, a to zejména v oblasti hodnocení průběhu vzdělávání prostřednictvím hospitační činnosti, je méně účelná. V průběhu inspekční činnosti škola odstranila formální a věcné nedostatky ve vnitroorganizačních předpisech. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno podle kvalifikace a funkce ve škole. Nicméně při plánování by bylo vhodné zohlednit výsledky hospitační činnosti a potřeby školy.

Výchovná poradkyně spolupracuje s poradenskými zařízeními a informuje jednotlivé vyučující o doporučeních pro realizaci podpůrných opatření. Metodik prevence zpracoval preventivní program, který komplexně popisuje a reflekтуje situaci ve škole. Program obsahuje strategii předcházení šikaně, kyberšikaně, užívání návykových látek a další projevům rizikového chování. Pokud výchovná poradkyně a metodik prevence nejsou schopni sami odborně zvládnout řešení některých problémů, tak využívají smluvně zajistěnou spolupráci s psycholožkou. Školní poradenské pracoviště nejčastěji řeší záležitosti spojené s nedostatečnou docházkou nebo neomluvenými absencemi žáků ve vzdělávání.

Materiálne technické podmínky umožňují plnění realizovaných vzdělávacích programů. Škola pro výuku disponuje vybavenými vlastními pracovišti, účelně také využívá pracoviště

v reálném prostředí u smluvních partnerů. Vybavení i prostory v domově mládeže jsou vesměs opotřebované a málo podnětné, modernizované pouze v minimálním rozsahu.

K zajištění vzdělávání škola kromě běžných dotací na provoz a neinvestiční výdaje aktivně získává další finanční prostředky, např. z projektu *Zvyšování kvality školy*, s cílem využití výpočetní techniky ve vzdělávání, na stáže pedagogů u zaměstnanců, zapojení odborníka z praxe do výuky a tandemovou výuku. Škola dále získala finanční prostředky z rozvojového programu *Podpora financování přímé pedagogické činnosti učitelů do nároku PHmax v mateřských, základních, středních školách a konzervatořích* a obdržela investiční prostředky na rekonstrukci kotelny v hlavní budově školy. Škola realizuje doplňkovou činnost využitím volných kapacit ubytování v domově mládeže.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V části sledovaných hodin odborných předmětů probíhala výuka frontální formou, při které byly ve výkladové části aktivní téměř výhradně učitelé, a takové hodiny byly spíše neúčelné pro naplnění vzdělávacího cíle. Žáci byli pouze příjemci nových informací, jejich činnost se zaměřovala především na pořizování poznámek, většina z nich během hodiny byla pasivní. Efektivní byla výuka v případech, kdy učitelé dokázali vysvětlovanou teorii logicky navázat na praktické zkušenosti žáků z reálného života nebo získané při odborném výcviku. Pro zvýšení názornosti byly využívány názorné pomůcky a obrázky. V některých hodinách věnovaných odbornému kreslení nebo práci se schématy je příležitostí výraznější využití softwaru podporujícího opakování a upevnování učiva. To přímo při výuce pomáhá rozvíjet např. prostorovou představivost žáků. Náčrtky a schémata kreslené vyučujícími na lesklé bílé tabule nevýraznými fixy měly občas velmi nízkou úroveň.

Ve výuce všeobecně vzdělávacích předmětů převažovala také neúčelná frontální výuka. V několika případech bylo zaznamenáno cílené využívání řízeného rozhovoru s žáky a nastolení problémové otázky. Spíše ojediněle byla sledována samostatná práce žáků. Skupinové a párové aktivity byly zřídka zařazovány i ve výuce jazyků. Utváření a zlepšování komunikačních dovedností tak bylo omezeno na minimum. Pokud žáci spolupracovali ve dvojicích nebo část hodiny pracovali společně ve skupině, jejich aktivita napomáhala naplnění vzdělávacích cílů. V některých hodinách vyučující věnovali své úsilí individuální podpoře žáků, která ale byla zpravidla málo účelná. Spíše ojediněle dokázali vzdělávání konkrétního žáka podpořit takovými pedagogickými metodami, které mu umožnily učivo zvládnout na základní úrovni přímo v hodině. Často byly nabízeny konzultace mimo výuku a případná domácí práce. I přes snahu navazovat na předchozí učivo a opakovat jej, někteří žáci prokazovali základní neznalosti ve zvládnutí dřívějšího učiva (i základní školy). Diferenciace výuky podporující žáky, kteří si již probírané učivo osvojili, chyběla. To vedlo v některých hodinách k poklesu pozornosti a koncentrace žáků na proces výuky, vyučující nezaměstnávali rychlejší žáky např. samostatnou prací na náročnějších úlohách. V některých předmětech (např. fyzika) je předkládáno žákům nadbytečně rozsáhlé učivo.

V závěru většiny sledovaných hodin vyučující nevěnovali čas zhodnocení práce žáků, uzavření tématu a získání zpětné vazby od žáků. Zpravidla pouze ve zkratce zrekapitulovali průběh vyučovací hodiny, zadali domácí úkol a nabídli konzultaci. Vedení žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení nebylo během zhlédnutých hodin téměř zaznamenáno.

Ve sledované výuce tělesné výchovy byly účelně zařazovány prvky strečinku, statiky a protahovacích cviků, přínosem byla také postupná gradace obtížnosti některých cvičebních

úloh, u kterých měli žáci možnost si vybrat obtížnost, kterou podle svého uvážení bezpečně zvládnu.

Odborný výcvik byl dobře organizačně zajištěn. Vhodné byly instruktážní ukázky jednotlivých úkonů, vesměs aktivní individuální přístup učitelů k žákům, motivace žáků k dodržování technologických postupů, k samostatnosti a k pečlivosti. V průběhu sledované výuky bylo zaznamenáno převážně efektivní využívání času a aktivní přístup žáků k plnění zadaných úkolů. Úkoly byly jasně vymezené, žáci spolupracovali a od pedagogů průběžně získávali zpětné informace o kvalitě své práce. Učitelé sledovali a hodnotili výkon a kvalitu práce. Výuka byla vedena bez zásadních odborných nedostatků. Bylo dbáno na upevňování zásad bezpečné práce a ochrany zdraví. V průběhu praktického vyučování byla mezi účastníky vzdělávání zřejmá příjemná tvůrčí pracovní atmosféra. Praktické vyučování bylo prováděno s potřebným vybavením nejen na cvičných, ale také na produktivních činnostech pod vedením učitelů nebo instruktorů (pověřený zaměstnanec smluvního partnera). Systém spolupráce školy se smluvními partnery při zabezpečování odborného výcviku je nastavený a funkční. Žáci při odborném výcviku na pracovišti u smluvního partnera získávají potřebné kompetence, a to s přidanou hodnotou vzdělávání v reálném prostředí. Výrazně si tak rozvíjejí i kompetence sociální (např. k práci v týmu, zodpovědnosti za svěřený úkol, upevňování pracovních návyků) a komunikativní. Vytvářejí si tak reálnou představu o fungování odborné firmy a možnostech svého dalšího uplatnění. Při vzdělávání na těchto pracovištích prokazovali úspěšné osvojení některých potřebných kompetencí, aktivní přístup k plnění zadaných úkolů a zdvořilé vystupování v jednání se zaměstnanci smluvního partnera.

Činnost domova mládeže je organizována v minimálně v rozsahu a pestrosti, převážně se jedná o sportovní aktivity ubytovaných žáků. Vychovatelé spolupracují s ostatními pedagogy školy, zajímají se o problémy ubytovaných žáků a řeší je. Pro ubytované je vytvářeno pozitivní přátelské klíma, zajištěna je podpora k učení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V návaznosti na závěry poslední inspekční činnosti došlo ke zlepšení při hodnocení výsledků vzdělávání. Škola s výsledky vzdělávání žáků průběžně pracuje, vyhodnocuje je a vedení školy přijímá účinná opatření k jejich zlepšení. Prospěch žáků je pravidelně monitorován a hodnocen na pedagogických radách. Zlepšila docházka žáků. Omluvená ani neomluvená absence žáků ve výuce není přímou příčinou neúspěšnosti žáků (v průměru necelých 90 omluvených hodin na žáka za školní rok 2020/2021). V oborech vzdělání zakončených maturitní zkouškou neprospělo ve školním roce 2020/2021 pouze pět žáků (přibližně 5 %), v oborech vzdělání zakončených závěrečnou zkouškou neprospělo 12 žáků (přibližně 6 %). Naopak 12 žáků oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou a 18 žáků oborů vzdělání zakončených závěrečnou zkouškou prospělo s vyznamenáním. Při hodnocení bylo zohledněno doporučení MŠMT k pozitivnímu hodnocení po období distančního vzdělávání z důvodů pandemie Covid-19.

Jedním z důvodů neúspěšnosti u maturitní zkoušky bylo přijímání některých uchazečů ke vzdělávání bez ohledu na jejich nízké studijní předpoklady. Přijímání do oborů vzdělání ukončovaných maturitní zkouškou probíhalo na základě hodnocení prospěchu v předchozím vzdělávání a výsledků jednotné přijímací zkoušky. Analýza výsledků jednotné přijímací zkoušky konané v roce 2020 ukázala výrazně rozdílnou míru studijních předpokladů jednotlivých uchazečů. Z analýzy přijímacího řízení vyplývá, že několik žáků přijatých v dalších kolech přijímacího řízení bylo hodnoceno v předchozím vzdělávání z jednoho

(nebo i více předmětů) stupněm dostatečný (např. byl přijat i žák, který byl v předchozím vzdělávání hodnocen ze třech předmětů stupněm dostatečný nebo získal v přijímacím testu z jednoho předmětu pouze dva body z možných 50). Důsledky tohoto postupu se dlouhodobě negativně projevují zejména u žáků oboru vzdělání *69-41-L/01 Kosmetické služby*. Např. ve školním roce 2020 činila hrubá neúspěšnost (podíl žáků, kteří u maturitní zkoušky neuspěli nebo ji nekonali a žáků, kteří byli k maturitní zkoušce přihlášeni) ve společné části i po podzimním termínu celkově 83 %. Problémy měli žáci zvláště v didaktickém testu z českého jazyka. Škola přijala opatření, na základě rozboru neúspěšnosti se učitelé zaměřují na zvýšené procvičování učiva, které působilo obtíže. Seznamují žáky s průběhem a atmosférou maturitní zkoušky, procvičují maturitní úlohy z předchozích ročníků. V roce 2021 se hrubá neúspěšnost v tomto oboru vzdělání snížila po podzimním termínu na 11,8 %. Žáci oboru vzdělání *26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik* byli po podzimním termínu plně úspěšní.

Z celkového počtu žáků, kteří ukončili třetí ročník ve školním roce 2020/2021 a konali závěrečnou zkoušku (62 žáků), neprospěli po jarním a podzimním termínu 3 žáci. Hrubá neúspěšnost (podíl žáků, kteří nekonali závěrečné zkoušky nebo neuspěli, z celkového počtu žáků třetího ročníku na začátku školního roku) po jarním i podzimním termínu tak činila necelých 5 %.

Nejvýraznější propagací školy v oborech „kadeřník“ a „kosmetička“ bylo pořádání soutěže v kosmetické a kadeřnické tvorbě *Kalibr cup*. V důsledku pandemické situace nebyla soutěž pořádána v minulém školním roce a v letošním byla také zrušena. Vzhledem ke komplikované situaci a omezení soutěží a akcí, škola alespoň uspořádala v červnu nástrojářskou soutěž pro své žáky.

Závěry

Vývoj školy

- Dílčí zkvalitnění materiálně technických podmínek.

Silné stránky

- Materiálně-technické zabezpečení praktického vyučování,
- nastavený systém spolupráce školy se smluvními partnery při realizaci odborného výcviku umožňujícího efektivní realizaci praktického vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Malé využití účelných metod a forem práce nejen k aktivizaci žáků, podpoře jejich sebehodnocení a vzájemného hodnocení, ale i ověřování naplnění stanovených cílů vzdělávání,
- nedostatečná kontrolní činnost vnitřních procesů i vzdělávací činnosti, zejména prostřednictvím hospitační činnosti,
- malá míra podpory utváření a rozvoje komunikačních dovedností žáků,
- méně využívaná diferenciace výuky podporující nadané žáky i žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- potřeba komplexní modernizace prostorů v domově mládeže.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit kontrolní činnost vnitřních procesů i pedagogického procesu, zejména realizovanou prostřednictvím hospitační činnosti,
- využívat při plánování vzdělávání pedagogů výsledků kontrolní činnosti a zaměřit se na vzdělávání v oblastech didakticko-metodických aspektů výuky,
- zaměřit se na diferenciaci ve výuce a na zařazování účelně vedených závěrů hodin, aby byl vytvořen prostor pro ověření dosažení stanovených cílů vzdělávání,
- využívat pro účinnější učení párové nebo skupinové aktivity nejen v jazyčích, ale i v dalších předmětech,
- zvážit zvýšení nároků na žáky přijímané v dalších kolech přijímacího řízení do oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přjmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejně lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 1. 12. 2021
2. Plán výchovně vzdělávací práce pro školní rok 2021/2022
3. Školní řád s účinností od 1. 10. 2021
4. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2021/2022
5. Vnitřní řád domova mládeže s účinností od 1. 9. 2015
6. Dokumenty k plánování a realizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 (výběr)
7. Dokumentace ke kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 (výběr)
8. Rozvrhy hodin pro školní rok 2021/2022
9. Třídní výkazy a matrika pro školní rok 2021/2022 (výběr)
10. Třídní knihy pro školní roky 2020/2021, 2021/2022 (výběr)
11. Personální dokumentace k odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků (výběr)
12. Doklady z oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví (výběr)
13. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školních rocích 2020/2021 a 2021/2022
14. Záznamy z jednání předmětových komisí ve školních rocích 2020/2021 a 2021/2022
15. Dokumentace výchovného poradenství a preventivních programů pro školní rok 2021/2022
16. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2019/2020 a 2020/2021

17. Deníky výchovných skupin v domově mládeže vedené ve školním roce 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Hana Řebíčková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Hana Řebíčková v. r.

Ing. Jan Černý, školní inspektor

Ing. Jan Černý v. r.

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

Mgr. Jaroslav Loučka v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor

Mgr. Martin Valášek v. r.

Mgr. Jana Vítková, odbornice v oblasti
kadeřnictví a vlasové kosmetiky

Mgr. Jana Vítková v. r.

V Pardubicích 16. 12. 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Jaroslav Novák, ředitel školy

Ing. Jaroslav Novák v. r.

V Lanškrouně 21. 12. 2021